

21. Cydweithredu a ffedereiddio

Cydweithredu rhwng cyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir

1. Trwy ddod ag ysgolion ynghyd o dan drefniadau cydweithredu gellir defnyddio adnoddau'n well, cronni arbenigedd, a rhoi cyfle i ysgolion drafod dulliau o weithredu sy'n fwy effeithiol ac effeithlon.
2. Gellir symleiddio'r broses o wneud penderfyniadau ar weithgareddau cydweithredu. Bydd hyn o fantais i ysgolion ac yn eu denu i gydweithio trwy ei wneud yn haws i rannu a datblygu arferion da y gall fod yn anodd i ysgolion unigol eu cynnal.
3. Mae enghreifftiau o'r mathau o faterion y gallai cyrff llywodraethu gydweithredu arnynt yn cynnwys:
 - manteisio ar arbedion cost
 - trefniadau cydweithio cyfnodol
 - codi safonau drwy rannu'r gwaith o ddarparu'r cwricwlwm, arwain ysgolion ac adnoddau.
4. Caiff dau gorff llywodraethu neu ragor drefnu i unrhyw un o'u swyddogaethau gael eu cyflawni ar y cyd, yn ddarostyngedig i offeryn llywodraethu'r ysgol a rheoliadau 50 i 52 o [Reoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2005](#) ("y Rheoliadau Llywodraethu"), sy'n rhagnodi'r swyddogaethau y caiff corff llywodraethu eu dirprwyo i bwyllgor neu beidio.
5. Ni chaiff cyrff llywodraethu sy'n cydweithio ddirprwyo i bwyllgor ynghylch:
 - categorïau o lywodraethwyr
 - cyfansoddiad cyrff llywodraethu
 - dileu llywodraethwyr
 - offerynnau llywodraethu
 - ethol a diswyddo cadeiryddion ac is-gadeiryddion
 - penodi a diswyddo clerc y corff llywodraethu
 - atal llywodraethwyr
 - dirprwyo swyddogaethau
 - sefydlu pwyllgorau
 - paneli dethol penaethiaid neu ddirprwy benaethiaid.
6. Pan fo cyrff llywodraethu sy'n cydweithredu yn gwneud unrhyw drefniadau mewn perthynas ag unrhyw un o'u swyddogaethau sy'n ymwneud ag aelodau unigol o staff yr ysgol, mae [Reoliadau Staffio Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2006](#) ("y Rheoliadau Staffio"), fel y'u diwygiwyd, yn gymwys i gyflawni swyddogaethau o'r fath.
7. Caiff cyrff llywodraethu sy'n cydweithio ddirprwyo cyflawni unrhyw un neu ragor o'u swyddogaethau y caniateir eu dirprwyo i bwyllgor o dan [reoliad 50 o Reoliadau'r Llywodraethu](#), i gyd-bwyllgor a sefydlwyd ganddynt.

8. Oni nodir yn wahanol ym mharagraff 17, dylid darllen pob cyfeiriad at bwyllgorau yn y bennod sy'n ymdrin â gweithdrefnau cyrff llywodraethu fel cyd-bwyllgorau.
9. Mae Rheoliadau Llywodraethu yn gymwys i gyfarfodydd ar y cyd o gyrff llywodraethu sy'n cydweithredu yn yr un modd ag y maent yn gymwys i gyfarfodydd cyrff llywodraethu unigol nad ydynt yn rhan o drefniant cydweithredu ffurfiol.

Y cyd-destun deddfwriaethol

10. Mae [Rheoliadau Cydlafurio rhwng Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2008](#) yn darparu i ysgolion a gynhelir gynyddu eu trefniadau cydweithredu gydag ysgolion eraill a gynhelir, gan gynnwys cyd-gyfarfodydd ar gyfer cyrff llywodraethu a chydbwyllgorau.

Cydweithredu rhwng cyrff addysg bellach a chyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir

11. Gall un neu fwy o gyrff llywodraethu ysgolion gydweithredu gydag un neu fwy o gyrff llywodraethu addysg bellach, yn amodol ar offeryn llywodraethu'r ysgol a rheoliadau 50 i 52 o'r Rheoliadau Llywodraethu, sy'n pennu pa swyddogaethau y gall corff llywodraethu eu dirprwyo i bwyllgor.
12. Gall un neu fwy o gyrff llywodraethu addysg bellach gydweithredu gydag un neu fwy o gyrff llywodraethu ysgolion, yn amodol ar ddarpariaethau yn eu hofferyn a'u herthyglau llywodraethu sydd mewn grym o dan Ran 1 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992 ("y Ddeddf").
13. Gall dau neu fwy o gyrff llywodraethu addysg uwch gytuno ar drefniadau cydweithredu â'i gilydd, yn amodol ar ddarpariaethau eu hofferyn a'u herthyglau llywodraethu sydd mewn grym o dan y Ddeddf.
14. Pan fo corff llywodraethu ysgol yn cytuno ar drefniadau cydweithredu fel y'u disgrifir, bydd [Rheoliadau Staffio](#) yn berthnasol i'r aelodau hynny o staff a gyflogir gan gorff llywodraethu ysgol.
15. Yn unol â pharagraff 17, pan fo cyrff llywodraethu addysg bellach ac ysgolion yn cydweithredu fel y disgrifir ym mharagraffau 12, 13, 14 neu 15, gallant hefyd ddirprwyo unrhyw rai o'u swyddogaethau i'r cydbwyllgor eu cyflawni.
16. Pan fo'r corff cydweithredu:
 - yn gorff llywodraethu ysgol, yr unig swyddogaethau y gall eu dirprwyo i gydbwyllgor yw'r swyddogaethau hynny y gellir eu dirprwyo i bwyllgor o dan reoliad 50 o'r Rheoliadau Llywodraethu; neu
 - yn gorff llywodraethu addysg bellach, yr unig swyddogaethau y gall eu dirprwyo i gydbwyllgor yw'r swyddogaethau hynny y gellir eu dirprwyo i

bwyllgor o dan ddarpariaethau perthnasol ei offeryn a'i erthyglau llywodraethu sydd mewn grym o dan adrannau 22 i 29 o'r Ddeddf.

Y sefyllfa ddeddfwriaethol

17. O dan adran 166 o [Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006](#), gall colegau addysg bellach gydweithio'n ffurfiol â chyrrff llywodraethu ysgolion a gynhelir neu sefydliadau addysg bellach eraill drwy ddefnyddio cyd-bwyllgorau. Amlinellir darpariaethau yn [Rheoliadau Cydlafurio rhwng Cyrff Addysg \(Cymru\) 2012](#).

Gweithdrefnau cydweithredu

18. Mae'r gweithdrefnau canlynol yn berthnasol pan fo ysgol a gynhelir yn cytuno i gydweithio gydag un neu fwy o ysgolion a gynhelir a/neu gyrff addysg bellach.

Sefydlu cydbwyllgorau

19. Bob blwyddyn, rhaid i'r cyrrff llywodraethu sy'n cydweithredu bennu ac adolygu'r cyfansoddiad, cylch gwaith ac aelodaeth unrhyw gydbwyllgorau maent yn penderfynu ei/eu sefydlu. Am wybodaeth bellach am sefydlu pwyllgorau ysgolion a gynhelir, gweler pennod 4 y canllaw hwn, sef 'Gweithdrefnau a chyfarfodydd cyrrff llywodraethu'.

20. Rhaid i gydbwyllgor benodi cadeirydd bob blwyddyn a gall ddiswyddo'i gadeirydd unrhyw bryd. Os bydd y cadeirydd yn absennol, rhaid i'r cydbwyllgor ethol aelod o'r pwyllgor i weithredu fel cadeirydd yn ei absenoldeb. Ni all unrhyw un sydd wedi'i gyflogi i weithio yn yr ysgol neu'r corff addysg bellach, na disgybl sydd ar gofrestr yr ysgol neu fyfyrwr cofrestredig y corff addysg bellach, weithredu fel cadeirydd cydbwyllgor.

21. Y cworwm ar gyfer cyfarfod cydbwyllgor ac unrhyw bleidlais ar unrhyw fater mewn cyfarfod o'r fath, yw hanner (wedi'i dalgrynnu i fyny i rif cyfan) yr aelodau o'r cydbwyllgor ac eithrio unrhyw swyddi gwag ac unrhyw aelodau a waherddir o'r cyfarfod hwnnw.

22. Rhaid i fwyafrif aelodau unrhyw gydbwyllgor fod yn llywodraethwyr y cyrrff llywodraethu cyfansoddol.

23. Gall aelodau cydbwyllgor gynnwys aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr, hynny yw unigolyn nad yw'n aelod o unrhyw un o'r cyrrff llywodraethu cydweithredol. Y cydbwyllgor sy'n pennu pa hawl sydd gan aelodau o'r fath i bleidleisio, ond rhaid i'r mwyafrif o aelodau unrhyw gydbwyllgor fod yn llywodraethwyr.

24. Mae gofynion aelodaeth a chyfrifoldebau'r pwyllgorau hyn sy'n ymdrin â materion cysylltiedig â disgyblu a diswyddo staff yn parhau fel y pennir hwy ym mhennod

10 o'r canllaw hwn, sef 'Staffio'.

Clercod cydbwyllgorau

25. Rhaid i gydbwyllgor benodi clerc (na all fod yn bennaeth unrhyw un o'r ysgolion neu'r colegau addysg bellach) a gall ddiswyddo'r clerc unrhyw bryd. Os na fydd y clerc yn bresennol mewn cyfarfod, gall cydbwyllgor benodi unrhyw un ohonynt (heblaw penaethiaid yr ysgolion neu'r colegau addysg bellach) i weithredu fel clerc at ddibenion y cyfarfod hwnnw.

26. Swyddogaethau clerc y cydbwyllgor yw :

- galw cyfarfodydd y cydbwyllgor
- mynychu cyfarfodydd y cydbwyllgor a sicrhau y trefnir cofnodion o'r trafodion
- cyflawni unrhyw swyddogaethau eraill a bennir gan y cydbwyllgor.

Aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr

27. Gall aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr chwarae rhan werthfawr wrth ddarparu gwybodaeth a phrofiad ychwanegol i'r cyrff cydweithredol. Yn y rheoliadau, ystyr aelod nad yw'n llywodraethwr yw unigolyn a benodir i gydbwyllgor fel aelod o'r pwyllgor hwnnw, ond nad yw'n aelod o un o'r cyrff cydweithredol.

28. Bydd unrhyw un sydd wedi'i anghymwyso rhag bod yn llywodraethwr ysgol neu nad yw'n gymwys i fod yn aelod o gorff addysg bellach wedi'i anghymwyso rhag bod, neu barhau i fod, yn aelod nad yw'n llywodraethwr o gydbwyllgor.

29. Y cyrff cydweithredol fydd yn penderfynu ar hawliau pleidleisio aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr.

30. Ar gyfer ysgolion a gynhelir, pennir hawliau pleidleisio aelodau nad ydynt yn llywodraethwyr yn y Rheoliadau Llywodraethu a phennod 4 o'r canllaw hwn, sef 'Gweithdrefnau a chyfarfodydd cyrff llywodraethu'. Dylid darllen pob cyfeiriad at gyrff llywodraethu fel cyrff llywodraethu cydweithredol a phob cyfeiriad at bwyllgorau fel cydbwyllgorau.

31. Ni ddylid darllen yr wybodaeth sy'n gysylltiedig ag aelodau pwyllgorau nad ydynt yn llywodraethwyr mewn perthynas â'r aelod annibynnol nad yw'n llywodraethwr sydd ei angen ar baneli disgyblu a diswyddo staff a phaneli apelau disgyblu a diswyddo staff a gynullir i glywed honiadau cysylltiedig â materion amddiffyn plant. Am wybodaeth gweler pennod 10, sef 'Staffio'.

Hawliau pobl i fynychu cyfarfodydd cydbwyllgorau

32. Yn unol â rheoliad 9 o'r Rheoliadau Cydlafurio, mae hawl gan y canlynol i fynychu unrhyw gyfarfod cydbwyllgor:
- a. unrhyw aelodau o'r cydbwyllgor, cyn belled nad ydynt wedi'u hatal dros dro gan un o'r cyrff llywodraethu cydweithredol
 - b. y penaethiaid, pa un a ydynt yn aelodau o'r cydbwyllgor ai peidio
 - c. pennaeth y corff cydweithredol, pa un a yw'n aelod o'r pwyllgor ai peidio
 - d. clerc y cydbwyllgor
 - e. unrhyw bobl eraill a bennir gan y cydbwyllgor.
33. Gall cydbwyllgor wahardd aelod nad yw'n llywodraethwr o unrhyw ran o'i gyfarfod pan fo'r mater dan sylw ynglŷn â disgybl neu aelod o staff unigol.
34. Ni fydd paragraff 32b yn berthnasol ar gyfer y pwyllgorau y cyfeirir atynt yn rheoliadau 55 a 56 o'r Rheoliadau Llywodraethu neu mewn perthynas ag unrhyw gydbwyllgor neu banel dethol sy'n cyflawni unrhyw swyddogaeth o dan reoliadau 9 o'r Rheoliadau Staffio.
35. O dan amgylchiadau o'r fath, nid oes hawl gan bennaeth i fynychu cyfarfod cydbwyllgor fel aelod o'r Pwyllgor hwnnw. O dan y rheoliadau, nid yw hyn yn atal pennaeth rhag bod yn bresennol mewn cyfarfod o'r fath, yn ôl gofyniad/caniatâd a/neu wahoddiad y corff llywodraethu, i gyflwyno tystiolaeth neu roi cyngor.

Trafodion cydbwyllgorau

36. Rhaid i'r clerc alw cyfarfodydd y cydbwyllgor ac, wrth gyflawni'r swyddogaeth hon, rhaid iddo gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddir gan y cydbwyllgor neu'i gadeirydd (cyn belled â'u bod yn cyd-fynd ag unrhyw gyfarwyddiadau a roddwyd gan y cydbwyllgor).
37. O leiaf bum niwrnod clir cyn y cyfarfod, rhaid i'r clerc ddarparu'r canlynol i bob aelod o'r cydbwyllgor ac i benaethiaid yr ysgolion a'r cyrff cydweithredol (pa un a ydynt yn aelodau o'r cydbwyllgor ai peidio):
- hysbysiad ysgrifenedig o'r cyfarfod;
 - copi o agenda'r cyfarfod;
 - unrhyw adroddiadau neu bapurau i'w hystyried yn y cyfarfod.
38. Gellir rhoi cyfnod hysbysu byrrach os yw'r cadeirydd neu'r pwyllgor o'r farn fod angen sylw brys ar y mater, cyn belled ag y nodir hyn yn glir yn hysbysiad y cyfarfod.
39. Ni chaiff trafodion cydbwyllgor eu dirymu gan swyddi gwag ymhlith aelodaeth y pwyllgor neu unrhyw ddiffygion o ran penodi unrhyw aelod o'r pwyllgor. Nid yw'r

ddarpariaeth hon yn dileu cyfrifoldeb y corff llywodraethu i gywiro unrhyw ddiffygion.

40. Ni ellir cynnal pleidlais ar unrhyw fater mewn cyfarfod cydbwyllgor oni bai bod y mwyafrif o aelodau'r pwyllgor sy'n bresennol yn aelodau o gorff cydweithredol.
41. Caiff pob cwestiwn sydd angen gwneud penderfyniad yn ei gylch mewn cyfarfod cydbwyllgor ei benderfynu gan fwyafrif y pleidleisiau gan aelodau'r pwyllgor sy'n bresennol ac yn pleidleisio ar y cwestiwn.
42. Os bydd nifer cyfartal o bleidleisiau, bydd gan yr unigolyn sy'n gweithredu fel cadeirydd at ddibenion y cyfarfod ail bleidlais neu'r bleidlais fwrw, cyn belled bod yr unigolyn hwnnw'n aelod o gorff cydweithredol. (Yn y cyd-destun hwn, ystyr 'aelod' yw 'llywodraethwr').

Cofnodion

43. Rhaid i'r clerch, neu'r unigolyn sy'n gweithredu fel y clerch at ddibenion y cyfarfod, drefnu cofnodion o drafodion cyfarfod cydbwyllgor; a rhaid i gadeirydd cyfarfod nesaf y cydbwyllgor eu llofnodi (yn amodol ar gymeradwyaeth y cydbwyllgor).
44. Rhaid i'r cydbwyllgor ddarparu copi o'r cofnodion drafft neu o'r cofnodion wedi'u llofnodi o unrhyw rai o'i gyfarfodydd i'w ALI os yw'r awdurdod lleol hwnnw'n gwneud cais amdanynt.
45. Rhaid i'r clerch gadw cofnodion y trafodion ar bapur neu'n electronig. Os ydynt yn cael eu cadw'n electronig, dylid eu llofnodi'n electronig hefyd.
46. Yn unol â pharagraff 50, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, rhaid i'r cydbwyllgor roi'r canlynol i'r cyrff llywodraethu cydweithredol eu harchwilio a sicrhau eu bod ar gael i unrhyw un â diddordeb i'w harchwilio ym mhob un o'r ysgolion cydweithredol:
 - agenda pob cyfarfod
 - cofnodion pob cyfarfod, wedi'u llofnodi
 - unrhyw adroddiad neu bapur arall a ystyriwyd mewn unrhyw gyfarfod o'r fath
 - cofnodion drafft o unrhyw gyfarfod, os ydynt wedi'u cymeradwyo gan yr unigolyn a gadeiriodd y cyfarfod hwnnw.
47. Gall y cydbwyllgor hepgor o'r uchod unrhyw ddeunydd sy'n gysylltiedig â:
 - rhywun sy'n gweithio, neu y cynigir y dylai weithio, i gorff cydweithredol
 - disgybl neu fyfyrwr penodol, neu ymgeisydd i'w dderbyn gan y corff cydweithredol
 - unrhyw fater arall y cred y cydbwyllgor ddylai fod yn gyfrinachol oherwydd ei natur.

48. Rhaid i bob tudalen o gopiâu cyhoeddedig o unrhyw gofnodion drafft trafodion cyfarfodydd a gymeradwyir gan y cadeirydd nodi mai cofnodion drafft ydynt.

Cyfyngiadau ar y bobl sy'n cyfrannu at drafodion

49. Yn y rheoliadau, ystyr y term 'person perthnasol' yw aelod o'r cydbwyllgor, pennaeth ysgol a gynhelir neu pennaeth coleg addysg bellach o gorff cydweithredol neu glerc y cydbwyllgor.

50. Rhaid i bersonau perthnasol, os ydynt yn bresennol yng nghyfarfod y cydbwyllgor, ddatgan eu budd, tynnu'n ôl o'r cyfarfod, a pheidio â phleidleisio ar fater:

- os gall gwrthdaro godi rhwng eu buddiannau nhw a buddiannau corff cydweithredol
- os oes amheuaeth resymol ynglŷn â'u gallu i weithredu'n ddiduedd mewn perthynas â mater y mae angen gwrandawriad teg arno
- os oes ganddynt ddiddordeb ariannol yn y mater.

51. Gall cydbwyllgor:

- ganiatáu i unrhyw un sy'n gallu rhoi tystiolaeth ddod i unrhyw wrandawriad a gynhelir ynghylch unrhyw fater er mwyn cyflwyno'r dystiolaeth honno
- clywed sylwadau person perthnasol sy'n gweithredu mewn modd heblaw fel person perthnasol.

52. Gall person perthnasol gychwyn contract gyda chorff cydweithredol y mae hawl ganddo i elwa ohono.

53. Nid oes rhaid i'r unigolyn sy'n gweithredu fel clerc mewn cyfarfod cydbwyllgor adael y cyfarfod oni bai bod y cydbwyllgor yn ystyried ei benodiad, tâl neu gamau i'w ddisgyblu. Fodd bynnag, os byddai'r rheoliad neu'r Atodlen wedi gofyn iddo ef neu iddi hi adael y cyfarfod fel arall, rhaid iddo beidio â gweithredu mewn unrhyw fodd heblaw fel clerc.

54. Os bydd unrhyw wrthdaro o safbwynt a oes rhaid i berson perthnasol adael cyfarfod y cydbwyllgor a pheidio â phleidleisio, aelodau eraill y cydbwyllgor sy'n bresennol yn y cyfarfod fydd yn penderfynu ar hyn.

55. Pennir y ddarpariaeth ar gyfer buddiannau ariannol a mathau penodol eraill o wrthdaro buddiannau yn Atodlenni'r Rheoliadau.

Ffedereiddio cyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir yng nghymru

56. Mae ffedereiddio ysgolion yn ffordd fwy ffurfiol o ymestyn cydweithio a hyrwyddo perthnasoedd gwaith agosach a dyma'r brif ffordd o sicrhau gwaith partneriaeth ffurfiol ymhlith ysgolion i wella perfformiad a lleihau'r bwch cyrhaeddiad ar gyfer disgyblion difreintiedig.

57. Mae ffedereiddio yn gytundeb ffurfiol a chyfreithiol lle mae nifer o ysgolion (rhwng dwy a chwech) yn rhannu trefniadau llywodraethu ac mae ganddynt un corff llywodraethu. Gall ffederasiynau gynnwys cymysgedd o ysgolion cymunedol ac ysgolion arbennig cymunedol a gynhelir sydd naill ai'n ysgolion meithrin, cynradd neu uwchradd.
58. Dim ond gydag ysgolion o'r un categori neu gydag ysgolion sydd â statws ymddiriedolaeth elusennol a/neu ethos crefyddol tebyg y gall ysgolion sydd â ffydd a/neu ymddiriedolaeth, fel ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir ac ysgolion gwirfoddol a reolir, ffedereiddio. Dim ond gydag ysgolion sefydledig eraill y bydd ysgolion sefydledig yn gallu ffedereiddio.
59. Nid oes glasbrint ar gyfer ffedereiddio a bydd gwaith dylunio na gweithredol ffederasiwn yn dibynnu'n llwyr ar amgylchiadau'r ysgolion unigol a ffocws neu ddiben cydweithio, ond mae rhai manteision penodol i ffedereiddio.
60. Y rheswm pwysicaf dros ystyried ffedereiddio yw'r manteision y byddai trefniant o'r fath yn eu cynnig i blant a phobl ifanc yn yr ysgolion sy'n ffedereiddio drwy wella'r ddarpariaeth addysgol.
61. Ers Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 ac ar ôl hynny Deddf Addysg 2002 mae gan bob ysgol a gynhelir yng Nghymru ei chorff llywodraethu ei hun.
62. Mae Deddf Addysg 2002 yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau yn ei gwneud yn bosibl i ddau neu fwy o gyrff llywodraethu uno'n ffurfiol er mwyn creu un corff llywodraethu wedi'i ffedereiddio. Golyga'r broses hon fod pob corff llywodraethu unigol yn cael eu diddymu gan greu yn eu lle un corff llywodraethu ar gyfer yr holl ysgolion yn y corff ffederal. Nid yw'r ysgolion yn cael eu diddymu ac maent yn cadw eu hunaniaeth eu hunain.

Y cyd-destun deddfwriaethol

63. Mae ysgolion wedi gallu ffedereiddio ers 2010 gan ddefnyddio proses a nodir yn Rheoliadau Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir a Diwygiadau Amrywiol (Cymru) 2010. Disodlodd Rheoliadau Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014, a ddaeth i rym ar 22 Mai 2014, reoliadau 2010.
64. O dan reoliadau 2014, mae cyrff llywodraethu yn parhau i allu ffedereiddio eu hysgolion os dymunant. Yn ogystal, mae'r rheoliadau'n rhoi'r pŵer i awdurdodau lleol ffedereiddio ysgolion. Gall awdurdodau lleol ffedereiddio ysgol, gan gynnwys ysgol newydd arfaethedig gydag ysgol neu ysgolion arall neu ysgolion ffederal o fewn ffederasiwn sy'n bodoli eisoes. Mae rheoliadau 2014 hefyd yn cynnwys proses i awdurdodau lleol ffedereiddio ysgolion bach, sydd wedi'u diffinio mewn Gorchymyn a wnaed gan Weinidogion Cymru fel ysgol sydd â llai na 91 o ddisgyblion.

Y gyfraith

[Deddf Diwygio Addysg 1988](#): Adran 198 ac Atodlen 10

[Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998](#): Adrannau 28, 58- 60, a 69

[Deddf Addysg 2002](#)

[Rheoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2005](#)

[Rheoliadau Staffio Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2006](#), fel y'u diwygiwyd

[Deddf Addysg ac Arolygiadau 2006](#)

[Rheoliadau Ffedereiddio Ysgolion a Gynhelir \(Cymru\) 2014](#)

[Rheoliadau Cydlafurio Rhwng Cyrff Addysg \(Cymru\) 2012](#)

Canllawiau

[Proses ffedereiddio ysgolion a gynhelir: canllawiau ar gyfer cyrff llywodraethu ac awdurdodau lleol](#)